ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಎನ್ನುವುದಲ್ಲ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವ ವಿಧವಾದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಠರಾವು ಬರಬೇಕಾಯಿತು.

ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ರೋಗರುಜಿನಬಾರದಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ರೋಗರುಜಿನಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳಿಗೆ ರೋಗರುಜಿನಗಳು, ಎಪಿಡಿಮಿಕ್ ಇಂಥವು ಬಾರದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಾಗಲೀ ನೀರಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಠರಾವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :—

"That whereas this Assembly considers that it is desirable to have a uniform law throughout India for the protection of wild animals and birds and for all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto ;

And whereas the subject matter of such a law is relatable mainly to entry 20 (Protection of wild animals and birds) of List II of the Seventh Schedule to the Constitution of India ;

And whereas Parliament has no power to make laws for the States with respect to the matters aforesaid except as provided in Articles 249 and 250 of the Constitution of India ;

And whereas it appears to this Assembly to be desirable that the aforesaid matter should be regulated in the State of Mysore by Parliament by law ;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by clause (1) of Article 252 of the Constitution of India, this Assembly hereby resolves that the protection of wild animals and birds and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Mysore by Parliament by law."

The motion was adopted.

Half-an-hour Discussion Arising Out of Answers to Question No. 184

Re : **Construction of Vijayanagar Anecut in Siruguppa Taluk**

† Sri B. E. RAMAIAH (Siruguppa).—Sir, I raise half-an-hour discussion on a matter arising out of answers to the Starred Question No. 179(184) of the 24th List regarding construction of Vijayanagar Anecut in Siruguppa Taluk.

ವಿಜಯನಗರ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಚಂಪ್ರಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತು. 400 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಇದು ರಿಪೇರಿ ಕಂಡಿಲ್ಲ. 1960ರಲ್ಲಿ ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಬಹಳ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು

(SRI B. E. RAMAIAH)

ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ತಜ್ಞರು ಆಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬಹುದು, ದುರದುಷ್ಟದಿಂದ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮುಂತಾದುವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ತಜ್ಞರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಡೆಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಕೂಡ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಸಿರಗುಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಚನಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ದೇವನೂರು ಎರಡು ಕಡೆ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಒಟ್ಟು 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎರಡೂ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಸಿರಗುಪ್ಪ ಆಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ 1800 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಗೋಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಲ್ಲ. 10 ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೂಗನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಏನಿವೆ ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಿರುಗುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುವುದಿದ್ದು ಅದರ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 1973ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. 400 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಆಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀರು ಈ ಆಯಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆಗಾಗಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಪೈರಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಭವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರು ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ರೀಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು—60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಸಿರಗುಪ್ಪ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ದೇವನೂರು ಆಣೆಕಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇವೆ ಈ ಅಂದಾಜುಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವಾಗ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ, ಬೀ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ, ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ವವಿದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೂ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಬವಣೆಯನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸರ್ಕಾರ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ** (ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಗುಂಡುಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜ. ಅದನ್ನು ಗ್ರೌಂಟ್ ಮಾಡಿ ಲೀಕೇಜಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ 55 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಂತೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾರಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ನೂರಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಿನ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇ ಗೌಡ.—ರೈತರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1750 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬೆಳೆಯೆಂದೂ, 50 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆ ಎಂದೂ ಒಟ್ಟು 1800 ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ತುಂಗಭದ್ರ ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜಿನುಗು ನೀರನ್ನು ರೈತರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಆದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು ಬರಲಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೀನಿಯೆಂಟ್ ಆಗಿ ಪ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ನಂತರ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಆದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet tomorrow at 9 A.M.

The House adjourned at Twenty Minutes past Six of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Saturday, the 5th August, 1972.

WD 18326—GPB—500—12-6-1973